A BIBLIOGRAPHIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES FOCUSING ON PROBLEM BEHAVIORS IN INDIVIDUALS WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER IN TÜRKİYE

Feyat KAYA
Asst. Porf. Dr., Hakkari University, Faculty of Education
Department of Special Education
Hakkari, Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-1784-5996

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the bibliographic characteristics of postgraduate theses conducted using single-subject research designs that focus on problem behaviors in individuals with Autism Spectrum Disorder (ASD), as indexed in the National Thesis Center database of the Council of Higher Education (CoHE) in Türkiye. The study was designed as a bibliographic analysis within the framework of a descriptive survey model. The data were obtained through searches conducted in the CoHE National Thesis Center on December 19, 2025. No restriction was placed on publication year, and theses written in Turkish were included in the study.

During the search process, terms related to ASD (e.g., “autism,” “ASD,” “Asperger,” “PDD”) were used in combination with terms related to problem behaviors (e.g., “problem behavior,” “aggression,” “self-injury,” “stereotypy”). The initial search yielded 30 theses; among these, 15 theses that specifically focused on problem behaviors and employed single-subject research designs were included in the detailed analysis. The selected theses were coded in terms of bibliographic features, participant characteristics, and methodological variables, and the data were analyzed using frequency and percentage analyses.

The findings indicate that the majority of the analyzed theses were conducted after 2021. A substantial proportion of the theses were at the master’s level, while doctoral dissertations were relatively limited in number. All examined theses were written in Turkish. In terms of participant characteristics, most studies were conducted with children diagnosed with ASD; however, some studies also included parents, teachers, and siblings. It was observed that the majority of participants were male and under the age of 10. The studies were generally conducted in school and special education settings. Methodologically, multiple baseline designs, one of the single-subject research designs, were predominantly preferred. Additionally, implementation fidelity and social validity data were collected in most studies, with social validity data typically obtained from mothers. Overall, the findings suggest an increasing trend in postgraduate theses focusing on problem behaviors in individuals with ASD using single-subject research designs in Türkiye in recent years.

Keywords: Autism spectrum disorder, problem behavior, single-subject research, bibliographic analysis, postgraduate theses.

TÜRKİYE’DE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE PROBLEM DAVRANIŞLARA ODAKLANAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan ve otizm spektrum bozukluğu (OSB) olan bireylerde problem davranışlara odaklanan, tek denekli araştırma desenleriyle yürütülmüş lisansüstü tezlerin bibliyografik özelliklerini incelemektir. Araştırma, betimsel tarama modelinde yürütülen bir bibliyografik analiz çalışmasıdır.

Veriler, 19.12.2025 tarihinde YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde gerçekleştirilen taramalar yoluyla elde edilmiştir. Tarama sürecinde yıl sınırlaması yapılmamış; Türkçe yazılmış tezler çalışma kapsamına dahil edilmiştir.

Tarama kapsamında OSB'ye ilişkin terimler ("otizm", "OSB", "asperger", "PDD" vb.) ile problem davranışlara ilişkin terimler ("problem davranış", "saldırganlık", "kendine zarar verme", "stereotipi" vb.) birlikte kullanılmıştır. İlk tarama sonucunda 30 teze ulaşılmış, bu tezler arasından problem davranış odağı bulunan ve tek denekli araştırma desenleriyle yürütülmüş 15 tez detaylı analize dahil edilmiştir. Dahil etme ve dışlama ölçütleri doğrultusunda seçilen tezler; bibliyografik özellikler, katılımcı özellikleri ve yöntemsel değişkenler açısından kodlanmış ve veriler frekans ve yüzde analizleri kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular, analiz edilen tezlerin büyük çoğunluğunun 2021 yılı sonrasında yoğunlaştığını göstermektedir. Tezlerin önemli bir kısmının yüksek lisans düzeyinde olduğu, doktora tezlerinin ise daha sınırlı sayıda kaldığı belirlenmiştir. İncelenen tüm tezlerin Türkçe dilinde yazıldığı görülmüştür. Katılımcı özellikleri açısından değerlendirildiğinde, çalışmaların büyük ölçüde OSB tanılı çocuklarla yürütüldüğü; bununla birlikte bazı araştırmalarda ebeveyn, öğretmen ve kardeşlerin de sürece dahil edildiği belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun erkek ve 10 yaşın altında olduğu dikkat çekmektedir. Araştırmaların genellikle okul ve özel eğitim ortamlarında gerçekleştirildiği görülmektedir. Yöntemsel açıdan incelendiğinde, çalışmaların büyük çoğunluğunda tek denekli araştırma desenlerinden çoklu başlama modellerinin tercih edildiği belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaların önemli bir bölümünde uygulama güvenirliği ve sosyal geçerlik verilerinin toplandığı; sosyal geçerlik verilerinin çoğunlukla annelerden elde edildiği saptanmıştır. Elde edilen bulgular, Türkiye'de OSB'li bireylerde problem davranışlara yönelik tek denekli lisansüstü tezlerin son yıllarda artış gösterdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Otizm spektrum bozukluğu, problem davranış, tek denekli araştırma, bibliyografik analiz, lisansüstü tezler.